

scat Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Novembre-desembre de 2011 | Núm. 27 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- Les nostres notícies
- Cròniques
- El terme és notícia
- Novetats
- Agenda
- Crida d'articles

Recordau que...

...us podeu **subscriure** al Butlletí si no el rebeu encara.

...podeu adquirir i consultar la revista *Terminàlia* i les obres de la col·lecció «**Memòries de la Societat Catalana de Terminologia**» al Portal de Publicacions de l'IEC.

Les nostres notícies

Assemblea General extraordinària

El propassat dia 17 de novembre es va celebrar l'Assemblea General extraordinària de la SCATERM que tenia, com a únic punt de l'ordre del dia, la votació de les propostes d'esmena proposades per la Junta Directiva als Estatuts i al Reglament de règim interior.

Amb una assistència de 21 socis presents o representats, que equivalen a un quòrum de 34 vots (que representa el 40 % del total del cens), es va dur a terme la votació de les propostes de la Junta Directiva, amb el resultat següent:

- modificacions als Estatuts, 34 vots a favor, cap en contra i cap abstenció;
- modificacions al Reglament de règim interior, 34 vots a favor, cap en contra i cap abstenció.

Com que no hi va haver cap vot en blanc, van quedar aprovades per unanimitat totes les modificacions proposades per la Junta Directiva.

Amb aquestes modificacions hem passat a un sistema de govern de l'entitat quadriennal en què el president pren més relleu, s'han ampliat les vocalies possibles a vuit i s'ha fixat en el Reglament la figura dels socis col·lectius.

Josep M. Mestres
Secretari de la SCATERM

Cròniques

VI Seminari de Terminologia: «Terminologia de les ciències de la vida: criteris i recursos»

El seminari anual de terminologia de la SCATERM, que enguany duia el títol de «Terminologia de les ciències de la vida: criteris i recursos», va tenir lloc el 17 de novembre al matí a l'Institut d'Estudis Catalans.

Va introduir l'acte Patricia L. Vitri, vocal d'Activitats de la SCATERM, que va donar pas a unes paraules de benvinguda del president de la Societat, Jaume Martí, i va presentar els especialistes convidats.

La primera intervenció va anar a càrrec de la professora Mercè Durfort, catedràtica del Departament de Biologia Cel·lular de la Universitat de Barcelona i membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut. Mercè Durfort va començar la seva exposició amb algunes consideracions a propòsit del treball conjunt entre especialistes i terminòlegs. Va parlar de la necessitat que hi hagi acord entre els diversos agents terminològics i els professors o autors, a partir de la premissa que aquests necessiten sovint l'assistència dels terminòlegs —en el seu cas, en el terreny de la biologia i sobretot en l'àmbit de la docència, però també de la traducció i la recerca. Aquesta assistència s'ha de vehicular amb solucions que siguin clares i precises, i s'han de formular amb l'objectiu de donar seguretat als especialistes, perquè les han de fer servir i perquè puguin transmetre el coneixement especialitzat de la manera més precisa terminològicament i correcta lingüísticament. Un cop fetes aquestes consideracions, Mercè Durfort va parlar de casos terminològics concrets que ha hagut de tractar i que li han plantejat algun problema denominatiu o conceptual, i per als quals ha pogut —generalment— trobar solucions «en la cerca en català del terme científic més escaient». Així, va exemplificar casos de manteniment o rebuig de denominacions dobles; d'ús i possible adaptació d'anglicismes, llatínismes o altres manlleus; de desacord amb denominacions proposades; de l'ús de les sigles; de la importància d'una bona delimitació del concepte per a arribar a establir una bona denominació; de la falta de certes denominacions en les fonts oficials; de traduccions controvertides, etc. La participació de diverses veus entre els assistents ja des del principi —hi va haver intervencions tant de terminòlegs i lingüistes com de professors i especialistes de l'àmbit— va ajudar a aclarir alguns d'aquests casos i a plantejar-ne d'altres.

Després d'una pausa per al cafè, va ser el torn de Ricard Roca —corrector, biòleg i membre de la Societat Catalana de Biologia—, que va fer una presentació exhaustiva del que ja anunciava el títol de la seva intervenció: «Recursos terminològics en línia de les ciències de la vida». En una primera part dedicada a les taxonomies va presentar els quatre codis de nomenclatura existents —de zoologia, botànica, bacteris i virus— i la manera com estan representats a la xarxa, amb una exposició dels recursos en línia que ofereixen informació relativa als criteris tipogràfics i les convencions en l'escriptura de les nomenclatures i els tàxons, a la formació de les denominacions, a les bases de dades, a les publicacions especialitzades, i a les associacions i comissions internacionals que prenen o difonen decisions sobre aquestes qüestions. La segona part de la intervenció, la va dedicar al cas específic dels gens, que també disposa de diversos recursos en línia; va parlar també de convencions d'escriptura i representació i de les nomenclatures específiques per als gens humans. A partir d'una intervenció, va quedar palès, pel que fa a aquest darrer cas, el fet que les diverses bases de dades no sempre són coherents en les denominacions que ofereixen, cosa que cal tenir en compte a l'hora de consultar-les.

La darrera intervenció del Seminari, «Criteris terminològics en ciències de la vida i de la salut», va anar a càrrec de M. Antònia Julià, terminòloga del TERMCAT i biòloga. Va partir de la definició de criteri terminològic i de la presència necessària i constant d'aquests criteris en el treball terminològic: qualsevol feina terminològica parteix d'un criteri establert o bé pot servir per a crear-ne un de nou. Així, va oferir un panorama general i molt complet del treball del TERMCAT a partir del paper que hi tenen els criteris terminològics, que va anar il·lustrant amb exemples concrets de l'àmbit de les ciències de la salut. Va parlar de l'ús dels criteris en les sessions de normalització i en l'elaboració de productes, en el treball amb els especialistes i professionals sectorials, en les feines d'assessorament i en la traducció de normes d'estandardització, etc. També va destacar la importància de posar els criteris terminològics a disposició dels usuaris. En aquest sentit, i per acabar, va fer referència a la gestió dels criteris un cop creats (com s'apliquen, es difonen i es mantenen).

A part del contingut mateix de les exposicions, destaquem d'aquest VI Seminari el to amè i instructiu que es va anar creant amb les intervencions dels especialistes i del públic assistent, i amb les respostes que es van donar. Un to propiciat ja des de la primera intervenció i que es va mantenir al llarg de tot el matí, la qual cosa va conferir un caràcter molt participatiu a la trobada d'enguany.

Agustí Espallargas

(Soci de la SCATERM pel Parlament de Catalunya i vocal de Comunicació de la SCATERM)

El terme és notícia

La «nova» equipació

© MesserWoland

En els mitjans de comunicació sentim que sovint utilitzen el terme *equipació* en l'àmbit de l'esport. Si consultem el banc de dades de l'Observatori de Neologia (OBNEO) de la Universitat Pompeu Fabra veurem que *equipació* es va documentar per primera vegada el 1999 i des d'aleshores s'ha continuat recollint fins ara en contextos com els següents: «La nova *equipació* del Barça, que la pròxima temporada incorporarà novetats destacades, es passejarà avui dins un furgó blindat per diversos carrers centrals de Barcelona» (*Avui*, 17 juny 2005); «Sobretot, el que no m'agrada és la idea que cada any s'hagi de canviar l'*equipació*, per raons econòmiques, ja ho sé, però em sembla que això resta un element fonamental d'identitat» (*Catalunya Ràdio*, 18 maig 2011). En tots els casos, *equipació* fa referència a la indumentària de joc, que comprèn: samarreta, pantalons i mitjons.

Podem afirmar que es tracta d'una paraula nova, ja que no apareix documentada a cap dels diccionaris de referència en català, com el *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC o el *Gran diccionari de la llengua catalana* d'Enciclopèdia Catalana, i, segons les dades de l'OBNEO, tampoc no sembla que tingués una existència freqüent prèvia al 1999. En canvi, en aquests diccionaris sí que apareixen recollits els mots *equip* i *equipament*, que també trobem al *Diccionari general de l'esport* del TERMCAT definits com a «conjunt de material i d'indumentària necessaris per a la pràctica d'un esport».

Pel que fa a l'origen d'aquest neologisme, és probable que el mot *equipació* hagi entrat al català per influència del castellà *equipación*, que ja trobem recollit al *Diccionario CLAVE* i que la *Fundación del Español Urgente* (Fundéu) ha acceptat com a sinònim de *equipamiento*, *equipo* o *uniforme*.

D'acord amb les definicions del CLAVE i de la Fundéu, sembla que *equipación* es fa servir per referir-se a l'uniforme de joc. Per tant, adopta un sentit més precís que *equipamiento* o *equipo*. Cal tenir present, però, que en el *Reglament oficial* de la FIFA no s'usa mai el mot *equipación* sinó *equipamiento*, i que es distingeix entre *equipamiento de juego* (que comprèn samarreta, pantalons i mitjons) i *equipamiento especial* (que són les peces de l'equipament que no són les de joc, com ara el calçat, les genolleres, etc.).

Arribats a aquest punt ens podem preguntar si realment *equipació* es una bona proposta denominativa. Des d'un punt de vista formal, és una formació correcta, ja que és un derivat del substantiu *equip*, al qual s'adjunta el sufix *-ció*: 'acció i efecte de'. Tanmateix, és sorprenent que adopti una forma que lingüísticament significa el mateix que *equipament* (*equip* + *-ment*: 'acció i efecte de'). Així, doncs, tot i que hi ha una necessitat denominativa, que és la de referir-se a la part de l'equipament esportiu que identifica un equip (samarreta, pantalons i mitjons), la proposta *equipació* sembla poc encertada per a diferenciar-se de *equipament* i innecessària com a sinònim. L'ús d'una forma sintagmàtica, com ara *equipament de joc* —com la que trobem en el Reglament de la FIFA— podria ser més adequada i més entenedora, ja que evitaria haver de recórrer a la poc aclaridora *equipació* i ens permetria mantenir la forma recollida pels diccionaris catalans, i fer créixer tant com calgui per la via de la sintagmació: *equipament oficial*, *equipament de reserva*, etcètera.

Elisabet Llopart (Observatori de Neologia. UPF)

Novetats

Diccionari d'educació (Departament d'Ensenyament, Societat Catalana de Pedagogia, Govern d'Andorra, TERMCAT)

Diccionari d'utilitatge químic, en línia (IEC)

Diccionario de siglas médicas (SEDOM)

Flaixos d'Actualitat, núm. 81 (butlletí de la DGPL)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 9 (Universitat de Barcelona)

Nous termes normalitzats (DOGC, núm. 5983)

PuntoyComa, 124 (butlletí dels traductors espanyols de la Unió Europea)

Vocabulari d'enginyeria química (Serveis Lingüístics, Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB)

Agenda

XIII Simposi Iberoamericà de Terminologia, RITerm 2012: «Terminologia, traducció i TIC: interacció social i treball col·laboratiu per a la construcció i difusió del coneixement».

Crida d'articles

Llengua, societat i comunicació és una revista electrònica de periodicitat anual que té l'objectiu de difondre treballs centrats en la interfície entre llengua i societat. La proposta de la revista té la voluntat expressa de transferir el coneixement interdisciplinari entre llengua i societat a la comunitat científica i també a la societat. D'aquesta manera, i atès que l'àmbit en què es mou la revista és interdisciplinari i molt sovint les àrees que s'hi aborden estan incomunicades, el propòsit central de la revista és presentar estats de la qüestió sobre diferents connexions entre la llengua i la societat en un sentit ampli.

El tema previst per al proper número de la revista és: *Lingüística mèdica: les paraules de la salut*. La data màxima per a la recepció de resums de 150 mots és el **30 de desembre de 2011**; un cop acceptats els resums (abans del 20 de gener), la data límit per a la recepció d'articles és el **20 de març de 2012**. Podeu enviar els resums i els articles a: cusc@ub.edu

Les instruccions per enviar els originals es poden trobar a l'enllaç següent:

Instruccions per als autors i criteris per enviar originals: http://www.ub.edu/cusc/revista/lsc/hemeroteca/numero8/lsc_actual.htm

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.